

GDK: 902(048.1)

Branko Korošec:

Gozdovi Slovenije skozi čas, I. del

Slovensko gozdarstvo postaja bogatejše za novo knjigo – zgodovinsko monografijo Branka Korošca: **GOZDOVI SLOVENIJE SKOZI ČAS, I. del** – registrature in mapiranje gozdov do uveljavitve zemljiško-davčnega katastra leta 1828.

Namen in vsebina knjige izhaja iz preteklega raziskovalnega programa Inštituta za gozdno in lesno gospodarstvo, v katerem je bila ena izmed raziskav usmerjena v proučevanje zgodovine gozdarske geodezije in kartografije. Raziskava je bila zapana Branku Korošču, znanemu slovenskemu zgodovinarju – kartografu, ki jo je po večletnem sistematskem in poglobljenem delu pripeljal do knjižnega dela, ki je zdaj pred izidom. Za ta namen je bilo treba odkriti, obdelati in prirediti mnoga, doslej še neznana arhivska gradiva doma in v sosedstvu, ki se nanašajo na naš sedanji nacionalni in kulturni prostor. Knjiga torej prihaja resnično v pravem trenutku, ko se tudi gozdarska stroka identificira z nespornimi zgodovinskimi dejstvi in popolnoma enakovrednim vstopanjem v družbo razvitih narodov.

Pričujoče knjižno delo pomeni pomemben prispevek k zgodovini gozdarstva na slovenskem narodnostnem ozemlju, ki poleg časovnega podajanja še posebej poudarja tehnično-kartografski vidik razvoja gozdnih kart, gozdnoposestniških map in načrtov, razvoja gozdnega katastra ter gozdnogospodarskih načrtov. Namen raziskave je opozoriti na gozd v zgodovinsko – razvojnem dojetju in izraznosti ino-grafske, horografske in topografske kartografije v zemljiškodavčnih operatih, katastrih ter sočasnih posamičnih predstavitev veleposestniških topografskih map. Za strokovno javnost je predvsem pomembna večplastnost kartografskega prikazovanja, prav tako pa tudi opisovanje zgodovinskih razmer, v katerih se je razvijala gozdarska,

zemljemerska in kartografska dejavnost. Nedvomno je izkušenemu avtorju uspelo predstaviti dovolj bogato in zanimivo dokumentacijo, strokovno in znanstveno izraznost izročil, ob dovolj izvernih kritičnih presojah naše preteklosti, objektivno postavljene v širša, tudi za današnji čas pomembna zgodovinska dogajanja.

Celotna vsebina knjige je razdeljena na opisni del, sestavljen iz šestih poglavij zgodovinsko – razvojnih sukcesij in na kartni del, sestavljen iz 36 barvnih in črno-belih kartnih prilog s komentarji. Knjiga obsega nad 200 strani, skupaj s prevodom povzetka v jezike sosednjih držav ter pregledom vseh dostopnih virov in literature. Naj na tem mestu omenimo, da je za izid knjige veliko zanimanja tudi v sosednjih državah, saj gre za nekdANJI skupni prostor.

Predstavljeno knjižno delo je v danem obsegu in vsebini presseglo obseg dogovora o izhodiščni raziskavi. Vsebinsko pomeni novost in svojstven način analitične presoje mapiranja in kartiranja gozdov pred nastankom t. i. terezijanskega katastra na Slovenskem. V slovenskem zgodovinopisju doslej ne poznamo dela, ki bi gozd in gozdarstvo obravnavalo tudi s stališča interdisciplinarne vede – kartografije. Prav v tem je širši pomen dela, s katerega izidom bo brez dvoma storjen nov korak v širitvi vedenja o tem zgodovinskem in strokovnem področju gozdarstva pri nas.

Obravnavana snov knjige pa je enako zanimiva (in poučna) tudi za sosedna področja, ki obravnavajo prostor (geodezijo, kataster, kmetijstvo, urejanje prostora, urbanizem, varstvo okolja, naravna in kulturna dediščina idr.). Vrednost knjige je še toliko večja, ker je v študijski pripravi tudi že drugi del te analitične razprave, ki obravnava obdobje po nastanku zemljiško-davčnega katastra, vse do tretje agrarne reforme po letu 1945.

Predstavljeno knjigo bo založilo in izdalo ČZP Kmečki glas v začetku aprila 1993 v nakladi 1000 izvodov. Nakup knjige v prvi vrsti toplo priporočamo gozdarjem (v njej bo vsako GGO našlo tudi del svoje preteklosti), vsem ki delajo na že omenjenih področ-

jih pa tudi zgodovinarjem, geografom, arhivarjem, občinam, kulturnikom, šolnikom in še mnogim drugim, ki jih bo knjiga gotovo pritegnila.

Dr. Lojze Čampa

IN MEMORIAM

GDK: 902.1

Leonu Jamnikarju v spomin

Na mariborskem gozdnogospodarskem območju so vsi starejši gozdarji poznali vestnega in marljivega Leona Jamnikarja.

Rodil se je 26. 10. 1912 v Lobnici pri Rušah. Številna družina, iz katere je Leon izhajal, se je težko prebijala skozi življenje. Že v Ruško osnovno šolo je imel strmo in dolgo pot. Zaradi izredno skromnih domačih razmer ni bilo možnosti za šolanje, zato je prišel po osnovni šoli z delom v gozdu.

Po smrti očeta sta z materjo postrgala vse prihranke, da se je vpisal na kmetijsko in nato na gozdarsko šolo v Mariboru. Ves čas šolanja je bil med najboljšimi.

Že 1. 11. 1938 je bil kot absolvent gozdarške šole v Mariboru nameščen kot pripravnik in nato kot gozdar pri Začasni državni upravi gozdov Črna-Plešič s sedežem v Črni na Koroškem. To upravo je takrat vodil dipl. inž. Viktor Rebolj.

Med vojno je bil zaposlen kot kmetijski strokovnjak na Dravskem polju – do julija 1944, ko se je vključil v NOB.

Kot bister, priden in vesten gozdar je po vojni služboval na območju Slovenske Bistrice pri občinski in okrajni gozdni upravi. Prestal in preživel je najtežje obdobje povojnega pritiska na gozdove in v času obvezne oddaje s svojo preudarno oceno rešil marsikateri gozd. Zaradi obremenitev v službi mu ni bilo dano, da bi študij nadaljeval, vendar ni zamudil nobene priložnosti za izobraževanje.

Leta 1949 si je uredil družino. Stanoval je v Makolah, od koder je bilo do železniške postaje Slovenska Bistrica 10 kilometrov, ki jih je moral vsak dan prevoziti s kolesom ali prepešati. Skozi vso delovno dobo je delo opravljal z občutkom za gozd in ljudi in bil kot strokovnjak primerno cenjen, vendar nikoli primerno priznan.

Od 1. 8. 1963 do svoje upokojitve 8. junija 1972 je delal na Gozdnem obratu v Slovenski Bistrici. Kljub težki bolezni, zaradi katere je izgubil obe nogi, se ni odpovedal izobraževanju. Čital in risal je ter ob obiskih kolegov obujal spomine na težko prehojene poti. Njegov iskriv nasmeh ob spominih na delo je vedno vzbujal spoštovanje.

Kot je bil v življenju skromen in brez posebnih želja po napredovanju, je bila tiha tudi njegova zadnja pot dne 20. januarja 1993, ko so ga položili k večnemu počitku.

Marsikatero idejo in veliko izkušenj je zapustil mlajšemu rodu gozdarjev. Kot pošten, dober in izreden sodelavec pa bo ostal vsem vzor in kot takega ga bomo ohranili v trajnem spominu.

Hvala ti, dragi Leon za tvoj trud.

Franc Cafnik